

Klasa: 340-08/05-02/03

Urbroj: 5030109-10-1

Zagreb, 20. svibnja 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o provedbi Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2006. – 2010. godine, za 2009. godinu

Na temelju članka 111. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora i Zaključka Hrvatskoga sabora, klase: 340-08/08-01/01, urbroja: 6511-08-10, od 2. lipnja 2008. godine, Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provedbi Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2006. – 2010. godine, za 2009. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Karamarka, ministra unutarnjih poslova, te Ivicu Buconjića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI NACIONALNOG PROGRAMA SIGURNOSTI CESTOVNOG
PROMETA REPUBLIKE HRVATSKE 2006. – 2010. GODINE,
ZA 2009. GODINU**

Zagreb, svibanj 2010.

NACIONALNI PROGRAM SIGURNOSTI CESTOVNOG PROMETA REPUBLIKE HRVATSKE 2006. - 2010. GODINE, ZA 2009. GODINU

IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU NACIONALNOG PROGRAMA U 2009. GODINI

1. Zakon o sigurnosti prometa na cestama

Zakon o sigurnosti prometa na cestama stupio je na snagu 17. lipnja 2008. godine, a donesen je prvenstveno radi usklađenja s odredbama Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/2007) te radi usklađenja s propisima Europske unije, što je u potpunosti postignuto.

Naime, odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama, u pogledu visine novčanih kazni, zaštitnih mjera, negativnih prekršajnih bodova i pravne posljedice osude bilo je potrebno uskladiti s odredbama Prekršajnog zakona, koji je stupio na snagu 01. siječnja 2008. godine. Jednako tako, a sukladno obavezama preuzetima u postupku pridruživanja Europskoj uniji, Zakonom o sigurnosti prometa na cestama definiran je i postupak periodičke izobrazbe vozača te prikupljanje i dostavljanje podataka o prosječnoj specifičnoj emisiji ugljičnog dioksida za sva novoregistrirana vozila.

Nadalje, novim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama detaljnije su propisani uvjeti za osposobljavanje kandidata za vozače i uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje obavljaju osposobljavanje kandidata za vozače, pri čemu su odredbe o zahtijevanoj stručnoj spremi usklađene s odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju. Također, propisane su i obveza stručnog usavršavanja instruktora vožnje, predavača, stručnih voditelja, ovlaštenih nadzornika i ovlaštenih ispitivača. Ove odredbe povećavaju kvalitetu obrazovanja kandidata za vozače te, dugoročno, značajno pridonose sigurnosti prometa na cestama.

Uvjeti za stjecanje prava na upravljanje vozilima određenih kategorija (primjerice A1, A2 i A kategorija) usklađene su s direktivama Europske unije koje uređuju to područje.

Odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama propisuju i periodičke zdravstvene preglede za vozače određenih kategorija vozila, kao i nadzorne zdravstvene preglede za sve vozače kod kojih je utvrđen udio alkohola u organizmu viši od 1,50 g/kg ili je utvrđeno da u organizmu ima opojnih droga, kao i za vozače ili instruktore vožnje koji se odbiju podvrći ispitivanju imaju li u organizmu alkohola ili opojnih droga, nakon pravomoćnosti odluke o prekršaju.

Sukladno odredbi članka 303. Zakona, za određena ministarstva i državne upravne organizacije proizašla je obveza donošenja provedbenih propisa. Tako je ministar unutarnjih poslova, koji je bio zadužen za donošenje 29 podzakonskih akata, donio sve podzakonske propise za čije je donošenje sam bio nadležan. Također, ministar unutarnjih poslova dao je i suglasnost za donošenje svih ostalih podzakonskih akata, koju su zatražili njihovi ovlašteni donositelji.

U tijeku je donošenje još nekih podzakonskih propisa. Ministar nadležan za poslove obrazovanja, donijet će Program osposobljavanja za vožnju bicikla, Program biciklističkog ispita i Obrazac potvrde o osposobljenosti djece za samostalno upravljanje biciklom (članak 215. stavak 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama). Također, u postupku je i poduzimanje adekvatnih aktivnosti uvrštavanja sadržaja primjerenih uzrastu u odgojno-obrazovne programe, počevši od predškolskih ustanova, koji imaju za cilj osposobljavanje djece i mladih za sigurno sudjelovanje u prometu te promicanje i podizanje razine prometne kulture (članak 3. stavak 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama).

Osim toga, u tijeku je donošenje propisa od strane ministra nadležnog za zdravstvo, kojim se propisuju uvjeti i način izdavanja uvjerenja osobama da iz zdravstvenih razloga ne mogu koristiti pojas (članak 163. stavak 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama) te propis kojim se propisuju uvjeti za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrstu i opseg pregleda, način vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, izdavanje uvjerenja i izvještavanja o zdravstvenoj sposobnosti vozača i kandidata za vozače, (članak 235. stavak 1. točka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama) i propis kojim se regulira postupak i način prepoznavanja znakova i simptoma prisutnosti u organizmu alkohola, opojnih droga ili lijekova koji se ne smiju uzimati za vrijeme vožnje ili određeno vrijeme prije započinjanja vožnje (članak 282. stavak 7.).

Za donošenje potonja dva propisa potrebna je prethodna suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove.

Napominjemo da, sukladno odredbi članka 302. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, do donošenja novih provedbenih propisa, ostaju na snazi važeći provedbeni propisi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama toga zakona.

Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova je, radi lakše primjene Zakona, a sukladno odredbama novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama i Prekršajnog zakona, izradilo sve potrebne upute i obrasce za procesuiranje prekršaja. Održan je i niz prezentacija radi upoznavanja policijskih službenika koji neposredno primjenjuju ovlasti iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama s novim i drugačijim odredbama o postupanju policije i procesuiranju prekršaja. Također, s novim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama u potpunosti je usklađena i evidencija na Informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova.

U primjeni nekih odredbi Zakona o sigurnosti prometa na cestama primijećene su određene teškoće. Zbog pojedinih rješenja koja su predstavljala problem u provedbi Zakona, Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2009. godine počelo se s izradom radne verzije nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Iako je Zakon o sigurnosti prometa na cestama koncipiran na način da ima izrazito preventivan karakter, za pojedine osobito društveno opasne prekršaje propisuje, kao alternativnu, i kaznu zatvora. Tako je, sukladno odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, za šest najtežih prekršaja (članak 53. stavak 3. – prekoračenje dozvoljene brzine u naselju za više od 50 km/h; članak 181. stavak 8. – ako se sudionici prometne nesreće odbiju podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, opojnih droga ili lijekova koji se ne smiju uzimati za vrijeme vožnje ili određeno vrijeme prije započinjanja vožnje; članak 199. stavak 10. - vozač i instruktor vožnje ako u organizmu ima alkohola iznad 1,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka ili ako u organizmu ima opojnih droga; članak 216. stavak 6. - osoba koja u prometu na cesti upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava na upravljanje; članak 282. stavak 9. - vozač motornog vozila i instruktor vožnje koji odbije podvrgnuti se ispitivanju ili liječničkom pregledu, odnosno uzimanju krvi ili urina i članak 289. stavak 4. - vozač koji upravlja vozilom za vrijeme dok su mu izrečene mjere oduzimanja vozačke dozvole ili je isključen iz prometa ili mu je izrečena mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole ili mjera zabrane upravljanja motornim vozilom), umjesto novčane kazne u iznosu od 5 000,00 do 15 000,00 kuna, moguće izreći kaznu zatvora u trajanju do 60 dana.

Može se zaključiti da je novi Zakon o sigurnosti prometa na cestama sada u punoj primjeni te se njegovi rezultati očituju u prvom redu na poboljšanju stanja sigurnosti u cestovnom prometu, koje je osobito vidljivo u 2009. godini, odnosno prvoj punoj godini njegove primjene.

2. Stanje sigurnosti cestovnog prometa u 2009. godini

2.1. Pokazatelji stanja sigurnosti

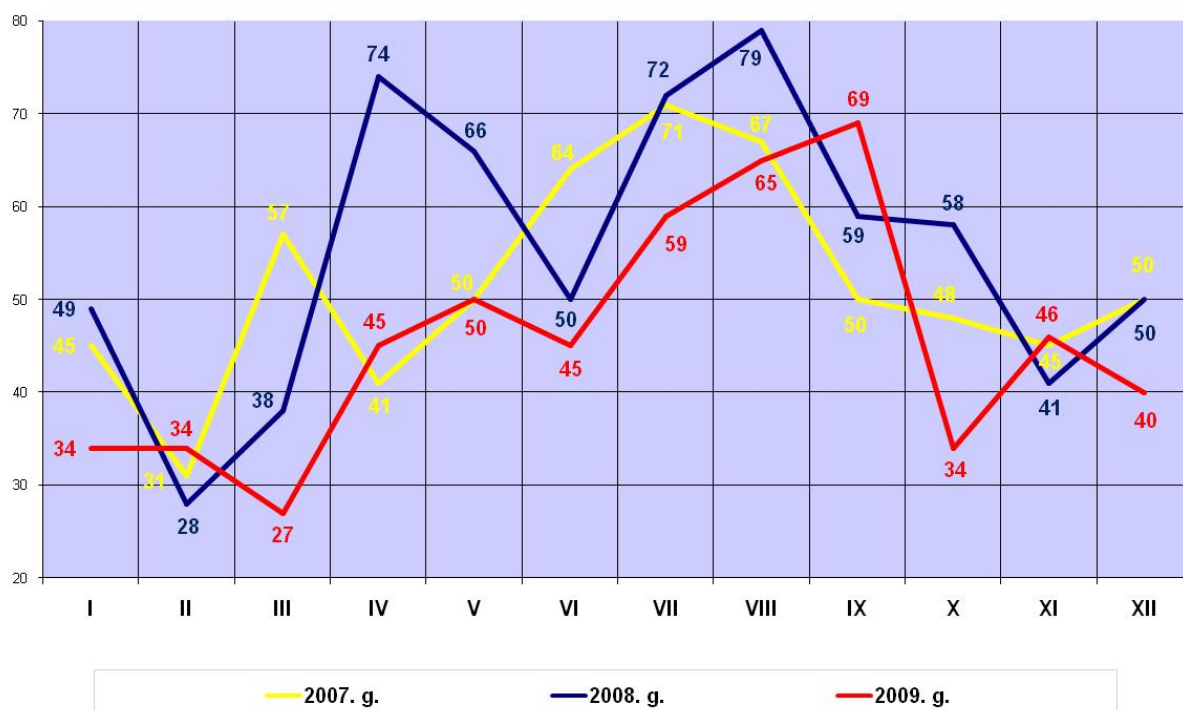
KARAKTERISTIČNI BROJČANI POKAZATELJI O PROMETNIM NESREĆAMA U 2008. I 2009. GODINI

	2008.	2009.	Usporedba '08. i '09.g.	
			razlika	%
PROMETNE NESREĆE				
U K U P N O	53 495	50 388	-3 107	-5,8%
S NASTRADALIMA	16 290	15 730	- 560	-3,4%
- s poginulima	585	493	- 92	-15,7%
- s ozlijeđenima	15 705	15 237	- 468	-3,0%
S MATERIJALNOM ŠTETOM	37 205	34 658	-2 547	-6,8%
NASTRAĐALE OSOBE				
U K U P N O	23 069	22 471	- 598	-2,6%
POGINULO	664	548	- 116	-17,5%
OZLIJEĐENO	22 405	21 923	- 482	-2,2%
- teško	4 030	3 905	- 125	-3,1%
- lako	18 375	18 018	- 357	-1,9%

Iz tablice je razvidno smanjenje svih brojčanih pokazatelja karakterističnih za stanje sigurnosti cestovnog prometa, a to se posebice odnosi na smanjenje broja smrtno stradalih osoba. U 2009. godini poginulo je 116 osoba manje nego u 2008., što je smanjenje od čak 17,5 posto. Na taj način, broj poginulih u prometnim nesrećama sveden je na razinu iz 1965. godine.

Ovdje je potrebno naglasiti da od ukupnog broja smrtno stradalih sudionika prometnih nesreća, njih 341 (62,2%) je preminulo je na mjestu nesreće, 58 (10,6%) pri prijevozu do zdravstvene ustanove, a 149 (27,2%) u razdoblju od 30 dana od prometne nesreće.

Poginuli u prometnim nesrećama po mjesecima u zadnje tri godine

U 2009. godini, u odnosu na 2008., smanjenje broja smrtno stradalih zabilježeno je u siječnju, ožujku, travnju, svibnju, lipnju, srpnju, kolovozu, listopadu i prosincu, a u odnosu na 2007. godinu, u siječnju, ožujku, lipnju, srpnju, kolovozu, listopadu i prosincu.

Prema okolnostima koje su prethodile prometnim nesrećama, odnosno uzrocima i dalje se najveći broj nesreća događa zbog nepoštivanja prometnih pravila, prometne signalizacije, odnosno ljudskih pogrešaka. U 2009. godini, najviše je osoba poginulo zbog nepropisne ili neprilagođene brzine (55,3%), zbog nepoštivanja prednosti prolaska (6%), zbog pogrešaka pješaka (3,6%), itd.

Prema vrstama, tijekom 2009. godine, najviše je osoba poginulo prilikom slijetanja vozila s kolnika (36,3%), prilikom sudara vozila iz suprotnih smjerova (21%), kod naleta na pješake (17,9%), kod bočnih sudara (6,7%), itd.

2.2. Alkohol

ALKOHOLIZIRANI VOZAČI U PROMETNIM NESREĆAMA (USPOREDBA 2008. I 2009. GODINA)

PROMETNE NESREĆE KOJE SU SKRIVILI ALKOHOLIZIRANI VOZAČI	2008.	2009.	2009./2008. +/- %	Udjel u broju svih nesreća i stradanja	
				2008.	2009.
s poginulim osobama	154	141	-8,4	26,3%	31,2%
s ozlijeđenim osobama	3574	3283	-8,1	22,8%	23,5%
s materijalnom štetom	5072	4686	-7,6	13,6%	14,6%
UKUPNO	8800	8110	-7,8	16,5%	17,5%
POSljedice za sve sudionike u nesrećama koje su skrivili alkoholizirani vozači	2008.	2009.	2009./2008. +/- %	2008.	2009.
poginuli	167	150	-10,2	25,2%	30,5%
teško ozlijeđeni	1065	986	-7,4	26,4%	27,3%
lako ozlijeđeni	4337	3916	-9,7	23,6%	24,1%
UKUPNO	5569	5052	-9,3	24,1%	24,8%
POSljedice za alkoholizirane vozače u nesrećama koje su skrivili	2008.	2009.	2009./2008. +/- %	2008.	2009.
poginuli	73	57	-21,9	19,6%	23,9%
teško ozlijeđeni	594	532	-10,4	24,7%	25,1%
lako ozlijeđeni	1791	1647	-8,0	16,2%	16,4%
UKUPNO	2458	2236	-9,0	17,8%	18,1%

Kao što je vidljivo u tablici, apsolutni iznosi broja prometnih nesreća i stradanja koje su prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, smanjen je u 2009., u odnosu na prethodnu godinu, što i nije čudno, s obzirom na prije prikazano smanjenje karakterističnih pokazatelja. Međutim, zabrinjava **povećanje svih pokazatelja kada je riječ o udjelu u ukupnom broju prometnih nesreća i stradanja.**

2.3. Mladi vozači

KARAKTERISTIČNI BROJČANI POKAZATELJI O PROMETNIM NESREĆAMA KOJE SU SKRIVILI MLADI VOZAČI U 2008. I 2009. GODINI

	2008.	2009.	Usporedba '08. i '09.g.		Udjel u broju svih nesreća i stradanja	
			razlika	%	2008.	2009.
PROMETNE NESREĆE						
U K U P N O	10 139	8 753	-1 386	-13,7%	19,0%	17,4%
S NASTRADALIMA	3 761	3 252	- 509	-13,5%	23,1%	20,7%
- s poginulima	143	107	- 36	-25,2%	24,4%	21,7%
- s ozlijeđenima	3 618	3 145	- 473	-13,1%	23,0%	20,6%
S MATERIJALNOM ŠTETOM	6 378	5 501	- 877	-13,8%	17,1%	15,9%
NASTRAĐALE OSOBE						
U K U P N O	5 707	5 057	- 650	-11,4%	24,7%	22,5%
POGINULO	160	116	- 44	-27,5%	24,1%	21,2%
OZLIJEĐENO	5 547	4 941	- 606	-10,9%	24,8%	22,5%
- teško	903	829	- 74	-8,2%	22,4%	21,2%
- lako	4 644	4 112	- 532	-11,5%	25,3%	22,8%

Za razliku od nesreća alkoholiziranih vozača, kod prometnih nesreća koje su prouzrokovali mladi vozači (osobe od 16 do 24 godine starosti), osim što je u velikom postotku smanjen apsolutni broj nesreća i stradavanja, osjetno je **smanjen i udjel ove dobne skupine u svim prometnim nesrećama i stradavanjima**. To je možda i najistaknutije dostignuće poboljšanja stanja sigurnosti cestovnog prometa u 2009. godini.

2.4. Smrtna stradavanja po svojstvu sudionika i vozilu

POGINULI SUDIONICI U PROMETNIM NESREĆAMA PREMA VRSTI VOZILA I SVOJSTVU USPOREDBA 2008. I 2009. GODINA				
SVOJSTVO SUDIONIKA	VRSTA VOZILA	2008.	2009.	+/- '09/'08 %
VOZAČ	moped	23	15	-34,8%
	motocikl	90	70	-22,2%
	osobni automobil	190	171	-10,0%
	teretni automobil	12	9	-25,0%
	kombinirani automobil	0	3	-
	autobus	1	0	-100,0%
	traktor	7	7	0,0%
	bicikl	47	28	-40,4%
	ostala vozila	3	2	-33,3%
UKUPNO		373	305	-18,2%
PUTNIK	moped	4	0	-100,0%
	motocikl	10	11	10,0%
	osobni automobil	113	113	0,0%
	teretni automobil	8	7	-12,5%
	kombinirani automobil	1	0	-100,0%
	autobus	16	0	-100,0%
	traktor	1	6	500,0%
	bicikl	0	1	-
	ostala vozila	1	2	100,0%
UKUPNO		154	140	-9,1%
PJEŠAK		137	103	-24,8%
SVEUKUPNO		664	548	-17,5%

Zabilježeno je, kako je to vidljivo u tablici, osjetno smanjenje stradavanja vozača mopeda, motocikala i osobnih automobila, dok je s druge strane, povećan broj poginulih putnika na motociklima. Isto tako, smanjen je broj poginulih biciklista, ali se zato broj smrtno stradalih putnika na traktorima višestruko povećao, što ukazuje na stalni trend nepropisnog, a time i riskantnog prevoženja osoba na ovim vozilima.

2.5. Djeca

**STRADAVANJA DJECE U PROMETNIM NESREĆAMA PREMA SVOJSTVU SUDIONIKA
U 2008. I 2009. GODINI**

		VOZAČ	UDJEL U UKUPNOM BROJU NASTRADALE DJECE	PUTNIK	UDJEL U UKUPNOM BROJU NASTRADALE DJECE	PJEŠAK	UDJEL U UKUPNOM BROJU NASTRADALE DJECE	UKUPNO NASTRADALO DJECE
2008.	POGINULI	1	5,9%	11	64,7%	5	29,4%	17
	TTO	23	10,6%	72	33,2%	122	56,2%	217
	LTO	149	10,9%	802	58,6%	417	30,5%	1368
	UKUPNO PO SVOJSTVU	173	10,8%	885	55,2%	544	34,0%	1602
2009.	POGINULI	0	0,0%	14	66,7%	7	33,3%	21
	TTO	57	24,9%	70	30,6%	102	44,5%	229
	LTO	149	11,5%	795	61,2%	356	27,4%	1300
	UKUPNO PO SVOJSTVU	206	13,3%	879	56,7%	465	30,0%	1550
2009./2008. +/- %	POGINULI	-100,0%		27,3%		40,0%		23,5%
	TTO	147,8%		-2,8%		-16,4%		5,5%
	LTO	0,0%		-0,9%		-14,6%		-5,0%
	UKUPNO PO SVOJSTVU	19,1%		-0,7%		-14,5%		-3,2%

Nažalost, u 2009. godini povećao se broj teškog stradavanja djece u prometnim nesrećama. Poginulo je četvero djece više (23,6%), a teško ozlijeđene djece je više za 5,5 posto. Poražavajuće je da djeca najteže stradavaju kao putnici u vozilima kojima upravljaju oni čija je, u prvom redu, zadaća osigurati sigurnost djece, a to su roditelji. Treba naglasiti da su od 14-ero poginule djece u svojstvu putnika, njih osmero bili strani državljani.

2.6. Strani državljani u prometnim nesrećama

Pregled stradavanja stranih državljana na području Republike Hrvatske u 2009. godini

Država	Stradavanja				ukupno nastradalih
	poginuli	ozlijeđeni			
		TTO	LTO	ukupno ozlijeđenih	
Austrija	2	17	50	67	69
Belgija	2	2	9	11	13
BIH	6	42	152	194	200
Češka	3	9	33	42	45
Francuska	1	10	26	36	37
Italija	7	18	92	110	117
Mađarska	0	15	25	40	40
Nizozemska	0	8	20	28	28
Njemačka	7	36	150	186	193
Poljska	0	6	29	35	35
Rusija	0	2	17	19	19
Slovačka	1	6	20	26	27
Slovenija	5	41	143	184	189
Švedska	1	0	5	5	6
Švicarska	1	5	10	15	16
Ostale države	21	48	200	248	269
UKUPNO STRANCI	57	265	981	1 246	1 303
Državljeni RH	491	3 621	16 930	20 551	21 042
UKUPNO	548	3 886	17 911	21 797	22 345
UDJEL STRANACA	10,4%	6,8%	5,5%	5,7%	5,8%

Strani državljani, sudjelovali su, u 2009. godini, u gotovo 16% prometnih nesreća s poginulim osobama, a isti je postotak ako promatramo i ukupan broj nesreća. Što se tiče njihovog stradavanja, iz tablice je vidljivo da od ukupnog broja poginulih osoba, njih 10,4% čine strani državljani.

3. Provođenje aktivnosti Nacionalnog programa

3.1. Zaključak o provođenju NPSCP-a

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 23. veljače 2006. godine, donijela je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2006. – 2010. godine, (u daljnjem tekstu Nacionalni program), a za nositelja Programa odredila je Ministarstvo unutarnjih poslova. Doneseni Nacionalni program, u odnosu na prethodni, osim što predviđa provođenje niza aktivnosti koje će zasigurno pozitivno utjecati na ostvarenje zacrtanih ciljeva, između ostalog drugačije definira ulogu i zadaće **radne skupine**.

Radnu skupinu sačinjavaju stručne osobe iz ministarstava i stručnih organizacija čiji je djelokrug rada vezan za sigurnost cestovnog prometa i to iz:

- Ministarstva unutarnjih poslova, voditelj, zamjenik voditelja i jedan član,
- Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, zamjenik voditelja i jedan član,
- Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, jedan član,
- Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, jedan član,
- Ministarstva pravosuđa, jedan član,
- Hrvatskog autokluba, jedan član,
- Hrvatskih cesta, jedan član,
- Hrvatskog ureda za osiguranje, dva člana,
- Centra za vozila Hrvatske, jedan član

Radnu skupinu imenuje ministar Ministarstva unutarnjih poslova.

3.2. Financiranje Nacionalnog programa Odrednice za donošenje nacionalnog programa

Prema Nacionalnom programu, za njegovo financiranje predviđena su sljedeća sredstva:

- sredstva prikupljena od naplaćenih kazni za prekršaje u prometu, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske;

- sredstva osiguravajućih društava utvrđena posebnim sporazumom s Ministarstvom unutarnjih poslova;
- sredstva stručnih organizacija utvrđena posebnim sporazumom s Ministarstvom unutarnjih poslova.

3.3. Odrednice za donošenje nacionalnog programa

Sigurnost cestovnog prometa nedvojbeno je postala dio globalne politike svih zemalja, a posebice zemalja Zapadne Europe. Republika Hrvatska kao tranzicijska zemlja, ali i zemlja koja je stoljećima po svojoj povijesnoj, političkoj, gospodarskoj i kulturološkoj orijentaciji pripadala zapadnoeuropskom geoprometnom prostoru, već u samom početku svoga osamostaljenja i međunarodnog priznanja spoznala je važnost sigurnosti cestovnog prometa i započela s provedbom mjera koje su bile usmjerene na smanjenje broja i posljedica prometnih nesreća.

Nakon niza pojedinačnih aktivnosti subjekata zaduženih za sigurnost cestovnog prometa i postignutih određenih kratkotrajnih rezultata, došlo se do zaključka da bez sustavne i kontinuirane provedbe mjera nema postizanja dugoročnih ciljeva. Slijedom toga je Ministarstvo unutarnjih poslova predložilo da se započne s provedbom Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa. Spoznavši opravdanost njegove provedbe, na sjednici održanoj 16. lipnja 1994. godine, Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa.

3.4. Rezultati dosadašnje provedbe Nacionalnog programa

U razdoblju od 1994. godine do danas dogodilo se niz promjena u prometu na cestama u Republici Hrvatskoj. Svakako je važno napomenuti kako se stanje sigurnosti cestovnog prometa u Hrvatskoj znatno poboljšalo, izuzme li se razdoblje kad su pojedini njezini dijelovi bili zaposjednuti uslijed ratnog djelovanja. Mora se respektirati podatak da je broj poginulih, od 804 u 1994., sveden na 548 u 2009. godini, uz izuzetno veliko povećanje broja vozila, vozača i prometnih tokova.

3.5. Aktivnosti u 2009. godini

3.5.1. Plan strateških aktivnosti za 2009. godinu

U skladu sa zadaćama i ulogom radne skupine, na prvom sastanku radne skupine, prihvaćeno je da se za cijelo vrijeme trajanja Nacionalnog programa od 2006. do 2010. pa tako i u 2009. godini, provode strateške aktivnosti zacrtane programom, a to su:

1. smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina;
2. zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu;
3. suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu;
4. saniranje opasnih mjesta.

Osim strateških, provode se i dodatne aktivnosti:

1. povećanje razine tehničke ispravnosti vozila;
2. unaprijeđenje prometne statistike i analize;
3. uporaba sigurnosnog pojasa i dnevnih svjetala na vozilima;
4. poštivanje semaforškog svjetla.

3.5.2. Realizacija plana aktivnosti u 2009. godini

- Prihvaćeno je izvješće o realizaciji Plana nabave u 2008. godini,
- Prihvaćen je prijedlog Financijskog plana za 2009. godinu, koji je prikazan kroz proračunska sredstva Republike Hrvatske,
- Prihvaćen je Plan nabave iz sredstava Nacionalnog programa za 2009. godinu.

STRATEŠKE AKTIVNOSTI

Smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina

- Policijski službenici su u sklopu ove aktivnosti proveli 512 ciljanih represivno-preventivnih akcija s razine policijskih uprava i 1085 s razine policijskih postaja.
- U navedenim akcijama evidentirano je 155.744 prekršaja nepoštivanja dozvoljenih brzina u naseljenim mjestima, a od tog broja zabilježene su 882 brzine za 50 km/h veće od dozvoljene, 10.076 od 30-50 km/h većih od dozvoljene, 106.381 od 10-30 km/h većih od dozvoljene i 38.405 prekoračenja do 10 km/h. Izvan naseljenih mjesta zabilježeno je i sankcionirano 53.566 prekršaja. Od tog broja, 1.937 je prekršaja prekoračenja dozvoljenih brzina za više od 50 km/h, 14.787 od 30-50 km/h i 36.842 prekršaja prekoračenja od 10-30 km/h. Ovome treba pribrojiti i 836 prekoračenja limita brzina za određene vrste vozila.
- U sklopu ove aktivnosti, objedinjene s aktivnostima vezanim za upravljanje vozilima pod utjecajem alkohola i aktivnosti vezane uz obvezu vezanja sigurnosnog pojasa, prikazivan je TV spot pod nazivom „Alkohol, droga, brzina i sigurnosni pojas u prometu“, trajanja 30 sekundi. TV spot je u razdoblju od 07.12. - 31.12. emitiran na HTV-u u 50 udarnih termina. U istom razdoblju, radio spot iste tematike emitiran je na Hrvatskom radiju i njihovim lokalnim stanicama 1500 puta.

Zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu

- U sklopu ove aktivnosti, na početku školske godine 2008./2009., policijski službenici obišli su sve prve razrede osnovnih škola i održali prvašićima 20-minutna predavanja s ciljem upoznavanja ove populacije o opasnostima s kojima se mogu susresti u prometu, načinom njihovog izbjegavanja te poželjnim ponašanjem djece u prometu. Na taj je način educirano gotovo 50.000 djece.
- Prilikom obilaska osnovnih škola, svako dijete je dobilo reflektirajuće naramenice, kemijsku olovku i obavijesnu knjižicu.
- Prikazivan je i emitiran TV i radio spot „Djeca u prometu“. Oba spota traju 30 sekundi. TV spot je na HTV-u, RTL-u i NovojTV, emitiran u razdoblju od 01. do 15. 09., u udarnim terminima 96 puta. Radio spot je emitiran na pet radio postaja na nacionalnoj razini, u istom razdoblju, 750 puta.

- Policijske uprave provele su i desetine preventivno-represivnih akcija vezanih za pravilan prijevoz djece u vozilima i u suradnji s udrugom „Roda“ proveli edukaciju roditelja o pravilnom prijevozu djece u autosjedalicama.
- Produciran je i emitiran TV i radio spot na temu pravilnog i propisnog prevoženja djece u vozilima pod nazivom „Zaštita djece u vozilu“. Oba spota traju 30 sekundi. TV spot je na HTV-u, RTL-u i NovojTV, emitiran u razdoblju od 01. do 15. 09., u udarnim terminima 96 puta. Radio spot je emitiran na pet radio postaja na nacionalnoj razini, u istom razdoblju, 750 puta.
- I dalje je aktualan projekt „Prometna učilica“ u sklopu projekta „Školska učilica“. Radi se o web aplikaciji za učenje i provjeru znanja iz prometne kulture za osnovne škole čime su prometni propisi i prometna problematika postali interaktivno dostupni svim učenicima osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.
- U sklopu projekta „Prometna učilica“, kako bi se potaknulo što češće korištenje ove aplikacije sa svrhom upoznavanja osnovnoškolske djece s prometnim problemima i njihovim rješavanjem, pokrenuto je u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i CARNeta, natjecanje iz poznavanja prometnih propisa i pravila. Na natjecanju, koje je trajalo od 16. ožujka do 15. svibnja 2009., mogli su sudjelovati svi učenici osnovnih škola na području Republike Hrvatske i to pojedinačno, a isto tako i za svoju školu, zajedno s drugim učenicima. Na natjecanju je sudjelovalo 275 škola i 4.985 učenika. Najboljih pet škola dobilo je po jedan LCD televizijski prijemnik. Učenici su bili podijeljeni u dvije kategorije, od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda. Najbolji učenik iz prve kategorije, dobio je digitalni foto aparat, a oni koji su zauzeli 2. do 11. mjesta, dobili su po bicikl i zaštitnu kacigu. Najbolji iz druge kategorije, dobio je prijenosno računalo, a oni plasirani od 2. do 11. mjesta, također po bicikl i zaštitnu kacigu. Potrebno je naglasiti da je najveći odziv na natjecanje zabilježen u manjim sredinama, odakle su došli i pobjednici, bilo da se radi o školama ili učenicima. U isto vrijeme, velike urbane sredine potpuno su podbacile.
- Prema vlastitim raščlambama stanja sigurnosti, policijske uprave su provele niz preventivnih i represivnih aktivnosti vezanih za problematiku mladih vozača (16 do 24 godine starosti). Na taj je način, zbog upravljanja vozilom veće snage od dozvoljene, ukupno sankcionirano 6.329 mladih vozača.

- Isto tako provedene su i preventivno-represivne akcije zaštite pješaka u prometu i to s dva aspekta. Prvi aspekt promatra vozača kao potencijalnu opasnost za pješake te je aktivnost usmjerena na promjenu ponašanja vozača u susretu s pješacima. Drugi aspekt promatra pješaka koji nepoštivanjem propisa dovodi sam sebe u opasnost pa je aktivnost usmjerena na ponašanje pješaka, odnosno inzistiranje na njihovom bezrezervnom poštivanju prometnih propisa. Na taj način je evidentirano 6.956 prekršaja vozača i 7.270 prekršaja pješaka.
- Proveden je i niz represivnih akcija vezanih za obvezu nošenja zaštitnih kaciga vozača i putnika na mopedima i motociklima. Tako su sankcionirane 15.993 osobe koje nisu poštivale ovaj propis.
- Osim represivnog djelovanja, prema ovoj skupini sudionika u prometu, provedene su na područjima policijskih uprava i preventivne aktivnosti, tijekom kojih su policijski službenici, na susretima motociklista organiziranim od strane moto udruga, prisutnima držali predavanja o potrebi poštivanja propisa ove skupine sudionika u prometu i prikazivali filmove vezane za stradavanje motociklista u prometnim nesrećama te im uručivali i prigodan promidžbeni materijal. Osim navedenog, u suradnji s Centrom za vozila Hrvatske, odnosno stanicama za tehničke preglede vozila te s Hrvatskim autoklubom, odnosno auto-školama, organizirana je tijekom ovih susreta prisutnost instruktora vožnje i kontrolora tehničke ispravnosti vozila, a obavljani su i manji servisi vozila.
- Zajedno s predstavnicima moto udruga i auto-škola, održan je određen broj predavanja u srednjim školama budući da se prva iskustva upravljanja motornim vozilima (mopedi), događaju baš toj dobnoj skupini (16 do 18 godina starosti).
- Pojačano je postupanje prema vozačima motornih vozila koji ne poštuju propise u zajedničkom prometovanju s biciklistima, kao i prema biciklistima, kojih je svaki dan sve više, a vrlo često se kreću po prometnim površinama na način suprotan zakonskim odredbama.

Suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga

- U sklopu ove aktivnosti provedeno je preko tisuću akcija nadzora vozača svih vozila. Tom prilikom evidentirano je 3.485 vozača pod utjecajem alkohola koncentracije do 0,5 g/kg, 13.268 od 0,51 - 1,00 g/kg, 11.421 od 1,01 do 1,5 g/kg i 12.011 s koncentracijom većom od 1,50 g/kg. Osim toga, utvrđen je 1.081 alkoholizirani vozač bicikla ili zaprežnog vozila. Akcije su provođene na mjestima i u vrijeme očekivano najveće prisutnosti alkoholiziranih vozača. Akcije vrlo širokih razmjera i uz angažman najvećeg mogućeg broja policijskih službenika, provedene su za vrijeme „Martinja“ (posebno sjeverozapadna Hrvatska) i u vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana.
- Policija u Republici Hrvatskoj raspolaže s 29 uređaja za preliminarno testiranje vozača na opojne droge. Oni se nalaze na korištenju u policijskim upravama i tijekom 2009. godine u sklopu ove strateške aktivnosti testirana su 1254 vozača. Od tog broja, utvrđena je prisutnost droga kod 354 vozača (28%). Treba napomenuti da se 204 vozača odbilo podvrgnuti testiranju.

Saniranje opasnih mjesta

- Financijska sredstva iz Nacionalnog programa, od 2001. godine, bila su usmjerena na financiranje izrade projekata za sanaciju opasnih mjesta na državnim cestama. Na taj je način izrađena projektna dokumentacija za sanaciju nekoliko desetaka opasnih mjesta. S obzirom da su državne ceste pod ingerencijom Hrvatskih cesta d.o.o., ova je tvrtka kroz svoje redovne aktivnosti i aktivnosti financirane kroz program Svjetske banke „Betterment“, izradila projekte i izvršila sanaciju više opasnih mjesta na državnim cestama. Iz tog razloga, kao i iz razloga nedostatnih proračuna Županijskih uprava za ceste i lokalnih uprava, koje gospodare županijskim i lokalnim cestama, odlučeno je da se u narednom razdoblju, sredstvima iz Nacionalnog programa financira izrada projektne dokumentacije za sanaciju opasnih mjesta ove kategorije prometnica, na kojima do sada nisu provođene sanacije. Pristupilo se u 2008. godini prikupljanju podataka o takvim mjestima na području cijele države te je nakon toga proveden natječaj za izradu projektne dokumentacije za sanaciju 17 opasnih mjesta.
- Za navedena mjesta, tijekom 2009. godine, izrađena je projektna dokumentacija za njihovu sanaciju.

- Osim navedenog, u 2009. godini prikupljeni su podaci za još 22 opasna mjesta na županijskim i lokalnim cestama, proveden je postupak javne nabave za izradu projektne dokumentacije, izabrani su najpovoljniji ponuđači pa je projektna dokumentacija u fazi izrade.

DODATNE AKTIVNOSTI

Povećanje razine tehničke ispravnosti vozila

- Postupajući temeljem ove aktivnosti, policijski službenici su utvrdili 27.875 prekršaja upravljanja vozilima kojima je istekla važnost prometne dozvole pa tako i tehničkog pregleda.
- Osim toga, prilikom nadzora prometa, a temeljem izvršenih izvanrednih tehničkih pregleda, utvrđena je tehnička neispravnost 10.233 vozila.

Unaprijeđenje prometne statistike i analize

- Tijekom 2009. godine u IS MUP-a izvršeno je nekoliko nadopuna aplikacija kojom se prate prometne nesreće, prekršaji u prometu, rad auto škola i stanica za tehnički pregled vozila.
- Izrađen je, umjesto dosadašnjeg PN-10, novi obrazac za statističko praćenje prometnih nesreća, UPN (upitnik o prometnoj nesreći), kojim se praćenje prometnih nesreća, u statističkom smislu, zbog određenih nadopuna i izmjena, podiglo na višu razinu. Izmijenjeni način prikupljanja i unosa podataka u IS MUP-a na snazi je od 01.01.2010. godine.

Uporaba sigurnosnih pojasa i dnevnih svjetala na vozilima

- Budući da je cilj Nacionalnog programa 98 postotno korištenje zaštitnih pojasa u vozilima u kojima se oni nalaze, kao i iz razloga što je njihovo nekorištenje jedan od glavnih uzroka teških stradavanja u prometnim nesrećama, policijski službenici su kroz provođenje svakodnevnih radnih zadaća i ciljanih akcija utvrdili i sankcionirali 82.507 takvih prekršaja.

- S obzirom na obvezu cjelodnevnog paljenja svjetala na vozilima za vrijeme zimskog računanja vremena, policija je utvrdila 11.543 kršenja ove zakonske odredbe.

Poštivanje semaforškog svjetla

- Jedan od prekršaja zbog čijeg se počinjenja događaju teške prometne nesreće je i nepoštivanje crvenog svjetla na semaforu. Postupajući po ovoj dodatnoj aktivnosti policijski službenici utvrdili su 8.021 slučaj prolaska vozila na crveno svjetlo na semaforu.

U 2009. godini, policija je ukupno sankcionirala 789.323 prometna prekršaja.

OSTALE AKTIVNOSTI

- Osim nabrojanih aktivnosti, tijekom 2009. godine, izrađeno je ili je u operativnom provođenju nekoliko projekata:

1. PROMETNA PREVENTIVA U OSNOVNOJ ŠKOLI

- U suradnji s Hrvatskim autoklubom i Agencijom za odgoj i obrazovanje, koja je projekt izradila i predložila, pokrenut je projekt Prometna preventiva u osnovnoj školi
- Trajanje projekta je od rujna 2009. do lipnja 2010.
- Ciljevi projekta su: izrada strategije prometne preventive u osnovnoj školi, edukacija odabranih provoditelja neposrednih aktivnosti u svakoj županiji RH, izrada akcijskih planova za svaku županiju, provedba projekta sa skupinama učenika u osnovnim školama, izrada web portala, uvođenje prometne kulture kao dijela obaveznog obrazovnog programa i u konačnici, smanjenje broja stradavanja djece u prometu.
- Obavljena je edukacija županijskih timova i pokrenut postupak odabira najboljeg ponuđača za izradu web portala.

2. EURORAP

- EuroRAP je međunarodna neprofitna udruga koju su osnovale automobilističke asocijacije (autoklubovi) i cestovne vlasti s ciljem unaprijeđenja sigurnosti prometa na europskim cestama. Ova udruga trenutno okuplja 30-ak članova iz 20 zemalja. Početkom 2005. godine Hrvatski autoklub postao je punopravni član EuroRAP udruge, a od 2008. godine pridruženi član je i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske. U okviru EuroRAP-a ocjenjuje se sigurnost cesta putem video zapisa snimljenih iz vozila u kretanju. Osim toga, kao temeljna zadaća, izrađuju se karte rizika pojedinih dionica prometnica te se temeljem toga one adekvatno obilježavaju.
- Izrađene su raščlambe prometnih nesreća na tri najveće i u sigurnosnom smislu, najugroženije državne ceste u Republici Hrvatskoj, D-1, D-2 i D-8, a na D-2 izvršeno je i snimanje svih dionica koje se sa stajališta sigurnosti cestovnog prometa ističu kao visoko rizične.
- Dosadašnje aktivnosti temelj su za buduću izradu mreže cesta u Hrvatskoj koje će biti obuhvaćene ovim programom.

3. UTJECAJ RAZNIH ČIMBENIKA NA STANJE SIGURNOSTI CESTOVNOG PROMETA

- U sklopu ove aktivnosti obavljeno je anketiranje građana vezano za njihovo ponašanje u prometu i poštivanje prometnih propisa. Anketiranje je, temeljem provedenog natječaja, obavio Gfk -Centar za istraživanje tržišta d.o.o. iz Zagreba. Anketiranje je obavljeno telefonski u cijeloj Hrvatskoj.
- Cijevi istraživanja su bili: utvrditi percepciju građana o poznavanju i kršenju prometnih propisa, poštivanje prometnih propisa pješaka i vozača u zemlji i inozemstvu, stav građana o izvjesnosti plaćanja propisanih kazni nakon napravljenog prekršaja, dosadašnji kontakti s prometnom policijom i ocjena njihovog ponašanja, percepcija građana o odgovornosti državnih institucija za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa i ocjena njihova rada.
- Rezultati provedenog anketiranja vrlo su interesantni i dali su određene smjernice za buduće planiranje aktivnosti vezanih za poboljšanje stanja sigurnosti cestovnog prometa.

4. PROJEKT OPREMANJA I EDUKACIJE ZA NADZOR DIGITALNIH TAHOGRAFA

- Republika Hrvatska, kao država u procesu pridruživanja Europskoj Uniji, obavezna je temeljem Direktiva EU 3820/85, 3821/85, 2000/30, 3006/22, obavljati nadzor vozača (profesionalaca) teretnih automobila i autobusa, odnosno njihovo poštivanje vremena za odmor prilikom obavljanja svoga posla, kao i tehničku ispravnost vozila kojima upravljaju, što je izuzetno važno s aspekta sigurnosti cestovnog prometa.
- Budućim da se, također temeljem direktiva EU, u navedenim vozilima, prilikom prometovanja Europskom Unijom moraju nalaziti digitalni tahografi, iz kojih se izuzimaju podaci potrebni za provođenje prije navedenih nadzora, bilo je potrebno educirati i tehnički opremiti one koji će nadzor provoditi.
- Za navedene potrebe, u 2009. godini educirano je 100 policijskih službenika za posao nadzora digitalnih tahografa. Edukaciju 60 policajaca provela je tvrtka „Tahograf“ iz Zagreba, a 40 policijskih službenika educirano je u sklopu IPA projekta Euroske Unije, u suradnji s Policijom Francuske Republike i Cestovnom inspekcijom Francuske Republike.
- Osim navedenog, za potrebe obavljanja nadzora nabavljeno je 120 autoriziranih kartica pomoću kojih je moguće očitavati podatke s digitalnih tahografa, 30 uređaja na koje se „skidaju“ ovi podaci te 30 prijenosnih računala s posebnom programskom podrškom za „čitanje“ izuzetih podataka.

4. Zaključak

Temelj svih aktivnosti vezanih za poboljšanje stanja sigurnosti cestovnog prometa u Republici Hrvatskoj je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa. Budući da se Nacionalni program, u svojoj esenciji, bazira na preventivnom djelovanju, postupci kojima je cilj povećanje razine sigurnosti cestovnog prometa, nisu zamislivi bez svoje represivne komponente. Zbog toga je korelacija ova dva vida djelovanja osnov njihove svrhovitosti. Kao rezultanta navedenog, može se protumačiti osjetno poboljšanje stanja sigurnosti cestovnog prometa u 2009. godini. Bez obzira na paušalne i parcijalne te na taj način ničim potkrijepljene ocjene o poboljšanju stanja zbog recesije, ništa pozitivno se ne bi dogodilo, barem ne u tolikoj mjeri, da nije bilo sustavno provedenih koraka, koji se očituju kroz:

- osiguranje vidljive i kontinuirane nazočnosti policijskih službenika na cestama te maksimalno pokrivanje svih cestovnih pravaca koji se statistički iskazuju kao ugroženi, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i suzbilo, u što većoj mjeri, činjenje prometnih prekršaja;
- provođenje ciljanih aktivnosti na mjestima i u vrijeme kada se događaju najteže prometne nesreće;
- sankcioniranje prometnih prekršaja koji dovode do najtežih prometnih nesreća, odnosno na taj način preveniranje uzroka nastanka prometnih nesreća (vožnja nepropisnom brzinom, vožnja pod utjecajem alkohola i droga, nepropisno pretjecanje, nepoštivanje prednosti prolaska, nepropisno kretanje i zadržavanje pješaka na kolniku, prekršaji vozača mopeda i motocikla);
- dosljednu primjenu policijskih ovlasti iz članaka 134., 135. i 137. Prekršajnog zakona i članka 308. Kaznenog zakona, prema vozačima koji čine najteže prometne prekršaje, a posebice prema recidivistima;
- posebnu pozornost usmjerenu na mlade vozače - recidiviste, vozače kojima je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilima, vozače koji upravljaju vozilima prije stjecanja prava, kao i na prometne prekršaje koji utječu na pasivnu sigurnost (nekorištenje zaštitne kacige i sigurnosnog pojasa);
- unaprijeđenje procesa obuke vozača i tehničkih pregleda vozila;
- maksimalno su stavljeni u funkciju svi raspoloživi uređaji i oprema, koja se koristi za nadzor u prometu, kao i sva vozila s policijskim obilježjima te je u provođenje planiranih aktivnosti uključen maksimalan broj policijskih službenika;
- uključivanje u ove aktivnosti i civilnih auto-ophodnji, sa službenim vozilima bez policijskih obilježja;
- intenziviranje preventivno-represivnih mjera prema ciljanim skupinama sudionika u prometu, odnosno vozačima mopeda, motocikala, bicikla te pješacima;
- senzibiliziranje javnosti i edukacija sudionika u prometu kroz provođenje kampanja usmjerenih na vožnju pod utjecajem alkohola i droga, brzinu, mlade vozače, djecu, vozače bicikla, motocikla i mopeda, pješake, starije osobe, osobe s invaliditetom;
- ostvarivanje pune suradnje s medijima, u svrhu propagiranja poželjnih ponašanja u prometu i ukazivanja na posljedice koje proizlaze činjenjem prekršaja zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće.

Osim navedenih, uglavnom policijskih aktivnosti i zakonska regulativa omogućila je brže i učinkovitije provođenje odredbi zakona iz ovog područja tako da se u javnosti stvara dojam izvjesnosti kažnjavanja svih onih koji grubo krše prometne propise.

Isto tako, uzrok boljem stanju je i mobilizacija stručne i ine javnosti koja se intenzivno angažira na ovom problemu. **Nikad nije bilo toliko raznih subjekata**, od udruga građana, strukovnih udruga do državnih institucija **koje organiziraju i provode razne aktivnosti, seminare, okrugle stolove i slično, a sve na temu sigurnosti cestovnog prometa.**

Treba napomenuti da će se ovaj pozitivan trend nastaviti i nadalje (dostizanje cilja iz Nacionalnog programa - deset poginulih na sto tisuća stanovnika), ali samo uz osiguranje sinergijskog djelovanja svih subjekata kojima je sigurnost cestovnog prometa u većoj ili manjoj mjeri djelokrug rada.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE NACIONALNOG PROGRAMA SIGURNOSTI CESTOVNOG PROMETA REPUBLIKE HRVATSKE 2006. - 2010. GODINE, ZA 2009. GODINU

Sukladno Financijskom planu Ministarstva unutarnjih poslova za 2009.g. (NN 149/08) i njegovim Izmjenama i dopunama te Preraspodjelama (NN 44/09, NN 86/09, NN 95/09, NN 132/09, NN 147/09 I NN 156/09), donesen je i Financijski plan Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa za 2009.g. te Plan nabave i Izmjene i dopune plana nabave (31. srpnja 2009.g.) u iznosu od **40.000.000,00** kn.

Planiranom iznosu od 40.000.000,00 kn, za provedbu Nacionalnog programa, pridodan je i iznos prenesenih neutrošenih sredstava iz 2008.g. od 24.889.783 kn, budući se navedeni Program provodi kontinuirano, a sukladno Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2006. – 2010.g. (NN 24/06).

PRIHODI

Sredstva za realizaciju (**prihodi**) NPSCP-a prikupljaju se sukladno sklopljenim Sporazumima s Centrom za vozila Hrvatske i HAK-om.

- u kn -

VRSTA PRIHODA	PLAN 2009.	OSTVARENO DO 31. prosinca 2009.			Indeks 4/2
		za 2008.g.	za 2009.g.	Ukupno	
1	2	3	4	5	6
1. Planirani prihod HAK-a i Centra za vozila	40.000.000,00	16.087.107,07	23.428.140,04	39.515.247,11	59,88%

Do 31. prosinca 2009.g. uplaćeno je 39.515.247,11 kn prihoda od CVH-a i HAK-a, od čega se 16.087.107,07 kn odnosi na zaostale uplate iz 2008.g., a za 2009.g. je uplaćeno 23.428.140,04 kn.

Od ukupno planiranih prihoda u iznosu od 40.000.000,00 kn u 2009.g., ostvareno je 23.428.140,04 kn, što je 59,88% planiranih sredstava.

Prema dostavljenim podacima CVH-a i HAK-a u stanicama za tehnički pregled vozila (redovni i preventivni) ostvarena su sredstva:

- s naslova tehničkog pregleda vozila	8%	48.977.319,33 kn
- s naslova prodaje tiskanica	8%	948.783,16 kn
UKUPNO:		49.926.102,49 kn

Iz navedenog razvidno je da nenaplaćeni dug CVH-a i HAK-a za 2009.g. sukladno Sporazumu iznosi 26.497.962,45 kn. Od toga je u 2010.g. uplaćeno 16.602.498,15 kn, te je ostala obveza od 9.895.464,30 kn za 2009.g. koja bi trebala biti podmirena do kraja travnja 2010.g. i koja predstavlja višak prihoda u odnosu na planirana sredstva za 2009.g., te će se tijekom godine, a nakon izvršene uplate naknadno rasporediti.

RASHODI

Plan nabave NPSCP-a donesen je u skladu s Financijskim planom istog, te je jednoglasno prihvaćen od strane Radne skupine za provedbu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa za 2009.g. na sastanku održanom 9. veljače 2009.g.

31. srpnja 2009.g. donesene su Izmjene i dopune plana nabave NPSCP-a za 2009.g. sukladno Izmjenama i dopunama Financijskog plana MUP-a za 2009.g. (NN 95/09). Preraspodjela je izvršena na način da su neutrošena sredstva sa konta 3222 Materijal i sirovine preraspoređena na konta 3223 Energija, zbog plaćanja računa za gorivo (PU vukovarsko-srijemska) i na 3294 Članarine, a radi plaćanja članarine za EuroRAP.

- u kn -

Red. br.	RASHODI	PLAN 2009.	OSTVARENJE 2009.	INDEX	OD TOGA NEP.RAČUNI
1	2	3	4	5 (4/3)	6
1.	NACIONALNI PROGRAM SIGURNOSTI CESTOVNOG PROMETA - Plan za 2009.g. - Prijenos iz 2008.g.	64.889.783 40.000.000 24.889.783	31.787.490	48,99%	8.521.874

Od ukupno planiranih rashoda u iznosu od 64.889.783 kn u 2009.g. ostvareno je 31.787.490 kn (što iznosi 48,99% plana) od čega se 8.521.874 kn odnosi na dug po obvezama iz 2009.g. (pristigli, a neplaćeni računi iz 2009.g.)

Pregled izvršenja projekta K553092 - Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa u 2009. godini prema ekonomskoj kasifikaciji dan je u **prilogu 1.**

REKAPITULACIJA

1. Prihodi uplaćeni u 2009.g.	39.515.247,11 kn
2. Prijenos prihoda iz 2008.g.	24.889.783,02 kn
Ukupno raspoloživi prihodi u 2009.g.	64.405.030,13 kn
Ukupno plaćeno u 2009.g.	23.265.616,45 kn
Neurošena sredstva koja se prenose u 2010.g.	41.139.413,68 kn
Obveze iz 2009.g. (neplaćeni računi)	8.521.873,79 kn
Raspoloživo za račune u 2010.g.	32.617.539,89 kn

Ukupno ostvarena sredstva u iznosu od **31.787.490 kn** odnose se na realizaciju Plana nabave za 2009.g. i to kako slijedi:

- Materijalni rashodi (službena putovanja, stručno usavršavanje zaposlenika, uredski materijal)	889.978,16 kn
- STOP pločice	679.906,00 kn
- PVC usnici	371.364,00 kn
- Testeri za uređaje za detektiranje droge	714.969,00 kn
- Troškovi materijala za tekuće održavanje uređaja za mjerenje brzine, ostalih uređaja i popunjavanje nesesera za očevide	1.943.328,00 kn
- Komplet prometnih znakova	37.332,00 kn
- Servisiranje alkometara	1.524.199,00 kn
- Kampanja „Alkohol, droga, brzina, mladi vozači“ (elektronski mediji)	14.883,00 kn
- Promidžbeni materijal	952.310,00 kn
- Ostale usluge promidžbe i informiranja (oglašavanje)	2.855.126,00 kn
- Međunarodni projekt EuroRAP	83.848,00 kn
- Projekt prevencije i edukacije u osnovnim školama	98.414,00 kn
- Istraživanje „Utjecaj raznih čimbenika na stanje sigurnosti cestovnog prometa“	199.875,00 kn
- Projekti sanacije opasnih mjesta	816.051,00 kn
- Sportske igre mladih	200.000,00 kn
- Policijska oprema	3.750.521,84 kn
- Klimatizacija systemske dvorane	95.260,00 kn
- Mjerni i kontrolni uređaji	652.005,00 kn
- Osobni automobili	6.895.294,00 kn
- Kombi vozila	3.120.584,00 kn
- Motocikli	5.892.242,00 kn
UKUPNO:	31.787.490,00 kn

Raspoloživi iznos od **32.617.539,89 kn** odnosi se na nerealiziranu nabavu iz Plana nabave za 2009.g. i dijela nerealiziranih nabava iz prijašnjih planova. U nastavku slijedi pregled nerealizirane nabave:

U postupku nabave iz Plana nabave za 2009.g. je slijedeće:

- PVC usnici za alkometre Drager 7410	205.560,00 kn
- Taktički prsluk za vozače	120.000,00 kn
- Kampanja „Vozači motocikala i mopeda u prometu na cesti“	2.500.000,00 kn
- Kampanja „Vozači bicikala u prometu“	2.000.000,00 kn
- Kampanja „Alkohol, droga, brzina, mladi vozači“	3.000.000,00 kn
- Kampanja „Najranjiviji sudionici u prometu“ (pješaci, starije osobe, osobe s tjelesnim invaliditetom)	2.500.000,00 kn
- Kampanja „Djeca sudionici u prometu“	2.500.000,00 kn
- Međunarodni projekt EuroRAP	200.000,00 kn
- Istraživanje „Utjecaj raznih čimbenika na stanje sigurnosti cestovnog prometa“	650.000,00 kn
- Sanacija opasnih mjesta (ostatak do ukupno ugovorenog iznosa)	1.207.250,00 kn
- Projekt video nadzora na cestama	2.000.000,00 kn
<u>- Projekt prevencije i edukacije u osnovnim školama</u>	<u>400.000,00 kn</u>
UKUPNO:	17.282.810,00 kn

Za navedene nabave provedena su javna nadmetanja, te se čeka potpisivanje Ugovora.

Za ostale stavke nisu zaprimljeni zahtjevi za nabavu, te će iz plana za 2009.g. ostati nerealizirane slijedeće stavke:

- Prometni čunjevi	24.000,00 kn
- Natjecanje školskih prometnih jedinica	50.000,00 kn
- Dječje kazalište „Smješko“	30.000,00 kn
- Tiskanje biltena za 2008.g. na engleskom jeziku	15.000,00 kn
- Najam prostora za sudjelovanje na izložbama	100.000,00 kn
- Unaprjeđenje prometne statistike, raščlambe pokazatelja, i očevida prometnih nesreća	350.000,00 kn
- Projekt uvođenja hitne helikopterske medicinske pomoći	250.000,00 kn
- Sanacija opasnih mjesta	1.126.662,00 kn
- Nadogradnja sustava TETRA s ciljem boljeg praćenja prometnih nesreća i rada službe	4.000.000,00 kn
UKUPNO:	5.945.662,00 kn

Iz plana nabave za 2008.g. i prijašnjih planova nije realizirano sljedeće:

- Materijal i sirovine (usnici)	1.000.000,00 kn
- Servisiranje alkometara	1.000.000,00 kn
- Projekt video nadzora na cestama	1.500.000,00 kn
- Laserski uređaji za mjerenje brzine s video zapisom	735.000,00 kn
- Unaprjeđenje prometne statistike, raščlambe pokazatelja, i očevida prometnih nesreća	200.000,00 kn
- Oprema za projekt opremanja i edukacije za nadzor digitalnih tahografa	150.000,00 kn
- Projekt i realizacija sanacije dva pružna prijelaza	1.000.000,00 kn
- Tiskanje edicije „Zašto na cestama postoje crne točke?“	100.000,00 kn
- Vozila za Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture za inspektore cestovnog prometa - zbog zabrane nabave vozila	1.000.000,00 kn
- <u>Projekt sanacije opasnih mjesta u iznosu</u>	<u>2.704.067,89 kn</u>
UKUPNO:	9.389.067,89kn

KONTO		PLAN 2009.	PRENESENA SREDSTVA	PLAN 2009. UKUPNO	IZVRŠENO U 2009.	PRENESENE OBVEZE U 2010. (RAČUNI)	UKUPNO OSTVARENO U 2009.
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA	150.000	0	150.000	150.000	0	150.000
3213	STRUČNO USAVRŠANJE ZAPOSLENIKA	600.000	0	600.000	340.253	0	340.253
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI	469.000	391.098	860.098	399.743	157	399.900
3222	MATERIJAL I SIROVINE	935.000	709.740	1.644.740	935.000	361.374	1.296.374
3223	ENERGIJA	50.000	0	50.000	22.684	0	22.684
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVESTICIJSKO ODRŽAVANJE	1.000.000	1.000.000	2.000.000	1.000.000	8.442	1.008.442
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME	37.500	0	37.500	37.332	0	37.332
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA	1.500.000	1.108.000	2.608.000	1.356.956	161.584	1.518.539
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	13.567.000	3.410.908	16.977.908	4.668.458	17.122	4.685.580
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE	100.000	0	100.000	0	0	0
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	3.737.250	5.553.998	9.291.248	1.144.459	98.414	1.242.873
3294	ČLANARINE	5.000	0	5.000	671	0	671
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI	700.000	0	700.000	678.707	17.171	695.878
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	0	24.500	24.500	0	0	0
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU	4.847.250	3.246.112	8.093.362	4.356.690	272.339	4.629.029
4225	INSTRUMENTI UREĐAJI I STROJEVI	402.000	276.331	678.331	375.675	0	375.675
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU	7.900.000	9.169.096	17.069.096	7.798.989	7.585.272	15.384.261
4262	ULAGANJA U RAČUNALNE PROGRAME	4.000.000	0	4.000.000	0	0	0
SVEUKUPNO		40.000.000	24.889.783	64.889.783	23.265.616	8.521.874	31.787.490